

Høringsuttalelse til Kommune lovutvalgets utredning NOU 2016: 4 - Ny kommunelov

Bergen bystyre behandlet saken i møtet 210916 sak 205-16 og fattet følgende vedtak:

1. Bergen kommune vil på generell basis gi uttrykk for tilfredshet med at det er satt i gang et arbeid for å utarbeide en ny kommunelov. Et arbeid av det omfang som NOU 2016: 4 representerer, kan bidra til mange viktige diskusjoner knyttet til styring, oppfølging og utvikling av kommunens organisasjon og det kommunale selvstyret.
2. Lovutvalgets arbeid er omfattende og inneholder mange endringer/presiseringer. Bergen kommune vil spesielt peke på følgende i sin høringsuttalelse:
  - a) Bergen kommune ser det som positivt at kommuneloven i sin formålsparagraf eksplisitt tar inn en bestemmelse om det kommunale selvstyret.
  - b) Bergen kommune slutter seg til utvalgets anbefaling om at det i en ny kommunelov må tas inn bestemmelser som ivaretar kommunens rettslige handleevne, samtidig som kommunen på den annen side er innordnet i en enhetsstat. Denne tvetydigheten må balanseres i ny kommunelov
  - c) Bergen kommune slutter seg til at prinsippet vedr nærhet til oppgaveløsningen, prinsippet om forholdsmessighet som innebærer at nasjonale myndigheter ikke bør gripe inn overfor kommunesektoren i større grad enn nødvendig for å ivareta aktuelle nasjonale målsettinger samt finansieringsprinsippet - oppgaver som skal løses på vegne av staten bør være fullfinansiert, tas inn i lovens bestemmelser for å regulere forholdet mellom stat og kommune.
  - d) Bergen kommune vil anbefale at en negativ avgrensning av kommunens kompetanse, legges til grunn for arbeidet med utarbeidelse av formuleringer i ny kommunelov. Et slikt prinsipp vil stimulere det lokale selvstyret og åpne for at kommuner på en del områder kan velge ulike løsninger.
  - e) Bergen kommune slutter seg til lovutvalgets prinsipielle vurdering av at det er det representative demokrati som skal utgjøre kjernen i ny kommunelov. Bystyret støtter ikke forslaget om å øke antall underskrifter for å fremme innbyggerinitiativ.
  - f) Bergen kommune slutter seg til utvalgets forslag om at kommunens generelle informasjonsplikt også skal omfatte virksomhet som foregår i andre rettssubjekter enn kommunen, når slike rettssubjekter utfører oppgaver for kommunen.
  - g) Bergen kommunes oppfatning og erfaring er at den parlamentariske styreformen legger til rette for økt folkevalgt styring av kommunen. For å realisere et slikt potensial må styreformen evalueres og videreutvikles basert på en tydeligere beskrivelse av styreformens innhold – herunder samspill mellom fag og politikk. Departementet bør benytte anledningen innføring av en ny kommunelov gir, til mer systematisk å utforske hvilke implikasjoner den parlamentariske styreformen har for å øke den folkevalgte styringen av kommunen.
  - h) Bergen kommune vil fraråde at det innføres en bestemmelse om at innføring av den parlamentariske styreformen skal kreve 2/3 flertall i kommunestyret, mens en avvikling av en slik styreform kan gjøres med vanlig flertall. Her bør dagens lovgivning opprettholdes.
  - i) Bergen kommune er positiv til en oppfølging av utvalgets forslag om at kommunerådet skal pålegges en plikt til å rapportere tilbake til kommunestyret om vedtak rådet har fattet.
  - j) Bergen kommune slutter seg til utvalgets forslag om å lovfeste kommunestyrerepresentantenes rett til å fremsette private forslag i kommunestyret.
  - k) Bergen kommune slutter seg til at dagens bestemmelser vedr utrednings- og kontorstøtte til opposisjonen videreføres i ny kommunelov

- l) Bergen kommune slutter seg til de generelle prinsipper for etablering og organisering av arbeidet i folkevalgte organ som utvalget trekker opp i sin utredning.
  - m) Bergen kommune slutter seg til de generelle prinsipper for samhandlingen mellom folkevalgte organer og administrasjonen som trekkes opp i utredningen.
  - n) Bergen kommune slutter seg til utvalgets anbefalinger hva angår lovfesting av forhold knyttet til oppnevning av styrerepresentanter i kommunale foretak.
  - o) Bergen kommune vil anbefale at utvalgets forslag og vurderinger hva angår lovfesting av folkevalgtes innsyn i administrasjonens dokumenter legges til grunn i det videre lovarbeidet.
  - p) Bergen kommune deler utvalgets vurdering av at det kan representere et demokratiproblem når en betydelig del av kommunens oppgaveløsning skjer i regi av organer som ikke er direkte underlagt kommunestyret.
  - q) Bergen kommune slutter seg til lovutvalgets anbefalinger og nye bestemmelser om styrking av kommunestyrets ansvar for å etablere sentrale premisser for kommunens økonomiforvaltning.
  - r) Bergen kommune slutter seg til lovutvalgets forslag til endringer i bestemmelser hva angår årsmelding mv.
  - s) Bergen kommune er positiv til den foreslåtte endring i loven som gir en tydeligere kopling mellom kommuneplanen og økonomiplanen.
  - t) Bergen kommune slutter seg utvalgets vurderinger hva gjelder avgivelse at et konsolidert regnskap for kommunens virksomhet.
  - u) Bergen kommune slutter seg til lovutvalgets vurderinger hva angår lovfesting av internkontroll og de ulike hensynene som skal ivaretas gjennom et godt internkontrollarbeid.
  - v) Bergen kommune slutter seg til utvalgets prinsipielle oppfatning av at dess bedre kommunens egen kontroll er, dess mindre behov er det for statlig tilsyn og kontroll og medfølgende rapportering. For å redusere unødvendig rapportering – som krever ressurser kommunen bedre kan anvende på andre områder – er det viktig at rapportering til statlige myndigheter reduseres som følge av økt egenkontroll i kommunene.
  - w) Bergen kommune vil anbefale at departementet i det videre lovarbeid klargjør nærmere hvordan kontrollutvalgets sekretariat kan ha en uavhengig posisjon samtidig som sekretariatet fortsatt er en del av kommunens organisasjon.
  - x) Bergen kommune slutter seg til utvalgets forslag om at det skal utarbeides en eierskapsmelding til kommunestyret minst en gang i valgperioden
  - y) Bergen kommune vil anbefale at departementet i det videre lovarbeid med å utvikle bestemmelser for kommunens styring og kontroll med ekstern virksomhet og kommunens leverandører, vurderer nærmere hvordan oppfølging og kontroll på dette området i en parlamentarisk styreform, skal deles mellom kommunens internkontroll og revisor.
  - z) Bergen kommune vil anbefale at det tas inn bestemmelser i kommuneloven som sikrer likebehandling mellom kommunens egen virksomhet og annen ekstern virksomhet på oppgaveområder hvor kommunen tillegges en tilsynsfunksjon.
  - æ) Bergen kommune slutter seg til lovutvalgets anbefaling om at det ikke er behov for å endre hovedinnholdet i dagens bestemmelser hva angår lovlighetskontroll.
3. Bergen kommune vil peke på følgende i sin høringsuttalelse når det gjelder særskilte forhold knyttet til folkevalgte og folkevalgte organ
- a. Bergen kommune støtter utvalget i at det bør åpnes for at kommunestyret kan beslutte at ordfører velges ved direkte valg av innbyggerne i kommunen.

- b. Bergen kommune er enig i mindretallets forslag om å videreføre gjeldende rett når det gjelder representasjon av begge kjønn til folkevalgte organer.
- c. Bergen kommune støtter utvalgets vurderinger knyttet til folkevalgtes rett til ulike velferdsgoder, men at dette bør reguleres i KommuneLoven og at aktuell særlovgivning bør justeres i henhold til dette.

Bystyrets behandling:

Følgende representanter tok ordet:

Rune Bakervik (A), Robert Monsen (H), Mikkel Grüner (SV), Sondre L. Båtstrand (MDG), Per-Arne Larsen (V), Torstein Dahle (R), Ove Sverre Bjørdal (Sp) og
Endre Meyer Tvinnereim (A).

Forslag fremsatt i bystyret:

Mikkel Grüner (SV) fremsatte på vegne av SV følgende alternative forslag til punkt 2a:

«Bergen kommune vil advare mot forslaget til ny formålsbestemmelse og den nye definisjonen av «folkevalgt», og støtter mindretallet i å videreføre dagens formålsbestemmelse hvor folkestyre er hovedfokus. Lovhjemlet innbyggerdeltakelse kan ikke erstatte at folkestyre tas ut av formålsparagrafen. Komiteen frykter en utvanning av folkevalgt-begrepet og mener at det må klargjøres i loven et skille mellom de som er direkte valgt (folkevalgt) og de som er oppnevnt av kommunen (oppnevnte).

En sentral del av vårt demokrati er at innbyggerne velger personer til å representere seg i sitt lokalmiljø, i sin kommune. Nettopp det at disse representantene er valgt for å styre kommunen på vegne av innbyggerne, er bakgrunnen for at vi i Norge sier vi har lokalt folkestyre.»

Mikkel Grüner (SV) fremsatte på vegne av SV følgende alternative forslag til punkt 2g:

«Bergen kommunes oppfatning og erfaring er at den parlamentariske styreformen ikke legger til rette for økt folkevalgt styring av kommunen. Departementet bør benytte anledningen innføring av en ny kommunelov gir, til mer systematisk å utforske hvilke demokratiske problemer den parlamentariske styreformen har, for å øke den folkevalgte styringen av kommunen.»

Torstein Dahle (R) fremsatte på vegne av R følgende alternative forslag til punkt 2e, g og y:

«I punkt e endres 2. setning til:

Bystyret støtter ikke forslaget om å øke antall underskrifter for å fremme innbyggerinitiativ.

Punkt g endres til:

Bergen kommunes oppfatning og erfaring er at den parlamentariske styreformen undergraver den folkevalgte styringen av kommunen ved at kommunestyret avgir det meste av sin myndighet til et fåtall mennesker som ikke en gang behøver å være valgt av folket. Den umyndiggjør opposisjonspartiens kommunestyreprerentanter, samtidig som den også umyndiggjør kommunerådspartiens representanter siden de føler seg bundet til det som er framforhandlet i kommunerådet. Dette svekker muligheten for konstruktive politiske prosesser i kommunestyret, noe som leder til økt polarisering og svekket evne til å forankre viktige saker bredt i kommunestyret. Bergen kommune støtter mindretallets forslag om at lovforslagets kapittel 10 om parlamentarisk styreform utgår.

I punkt y strykes ordene «i en parlamentarisk styreform».

Torstein Dahle (R) fremsatte på vegne av R og SV følgende alternative forslag til punkt 2o:

«Bergen kommune støtter ikke forslaget i kapittel 15 om at utvidet innsynsrett for folkevalgte koples til taushetsplikt, med straff etter straffeloven som en mulig konsekvens for den som likevel gjør innholdet kjent for velgerne. Det vises til de vurderingene som professorene Jan Fridthjof Bernt og Harald Baldersheim redegjør for i en artikkel i Kommunal Rapport 1. september 2016.»

Sondre L. Båtstrand (MDG) fremsatte på vegne av MDG følgende alternative forslag til punkt 2e, g og h:

«e) Bergen kommune er positiv til å supplere det representative demokratiet med større grad av direkte demokrati, og er åpen for bindende lokale folkeavstemninger. Bergen kommune motsetter seg forslag om å øke antallet underskrifter som er nødvendige for at innbyggerforslag skal behandles, og ber heller om at det skal lovfestes at konkrete vedtaksforslag i innbyggerforslag må opp til votering i kommunestyret. Bergen kommune støtter en mulighet for innbyggere i en kommune eller en bydel til å samle nok underskrifter for å få en rådgivende folkeavstemning. Terskelen her bør være høyere enn for vanlige innbyggerforslag.

g) Parlamentarismen som styreform har sine utfordringer i lokalpolitikken, og Bergen kommune mener styreformens innhold – herunder samspill mellom fag og politikk.

h) Bergen kommune er positiv til at det innføres en bestemmelse om at innføring av den parlamentariske styreform skal kreve 2/3 flertall i kommunestyret. En så omfattende endring av styreform bør være bredt forankret før den iverksettes.»

Rune Bakervik (A) fremsatte på vegne av A, KrF og V følgende tilleggsforslag til nytt punkt 3:

«Bergen kommune vil peke på følgende i sin høringsuttalelse når det gjelder særskilte forhold knyttet til folkevalgte og folkevalgte organ

- a. Bergen kommune støtter utvalget i at det bør åpnes for at kommunestyret kan beslutte at ordfører velges ved direkte valg av innbyggerne i kommunen.
- b. Bergen kommune er enig i mindretallets forslag om å videreføre gjeldende rett når det gjelder representasjon av begge kjønn til folkevalgte organer.
- c. Bergen kommune støtter utvalgets vurderinger knyttet til folkevalgtes rett til ulike velferdsgoder, men at dette bør reguleres i KommuneLOven og at aktuell særlovgivning bør justeres i henhold til dette.»

Torstein Dahle (R) fremsatte på vegne av R følgende tilleggsforslag i tre punkt:

1. «Til § 5-1:

Fjerde ledd endres slik at definisjonen av begrepet «folkevalgt» begrenses til dem som er valgt av folket gjennom valg. Personer som av et folkevalgt organ blir oppnevnt til verv i et annet organ, er ikke folkevalgte hvis de ikke er valgt av folket. Ordene «og andre personer

som et folkevalgt organ har valgt inn i et folkevalgt organ» strykes.»

2. Til § 23-1:

Bergen kommune er uenig med Kommunelovutvalget når det konkluderer med at det ikke bør lovfestes at kontrollutvalgets leder skal tilhøre opposisjonen, eventuelt komme fra et annet parti enn ordføreren. §23-1 bør endres i tråd med dette. Dersom loven skal åpne for parlamentarisk styreform, bør det formuleres som et krav at kontrollutvalgets leder kommer fra et annet parti enn kommunerådspartiene.

3. Til § 24-1:

Bergen kommune støtter mindretallets forslag til § 24-1, dvs. at adgangen til å sette revisjonen bort til utenforstående, fjernes. Revisjonen skal utføres av egen kommunerevisjon eller interkommunalt samarbeid om revisjon.»»»

Ove Sverre Bjørdal (Sp) fremsatte på vegne av Sp følgende tilleggsforslag:

«Bergen kommune meiner at den nye kommunelova bør innehalda retningslinjer for korleis interkommunale samarbeid kan gjennomførast på ein effektiv og demokratisk måte.»

Ove Sverre Bjørdal (Sp) fremsatte på vegne av Sp følgende tilleggsforslag:

«Bergen kommune meiner at den nye kommunelova bør omtale kva rettar ein kommune som anten står åleine eller samarbeider med andre har, i samband med å påverke statlege reguleringsplanar.»

Votering:

Innstillingens punkt 1 ble vedtatt enstemmig.

Innstillingens punkt 2 a-æ minus a, e, g, h, o og y ble vedtatt enstemmig.

Alternativt forslag til punkt 2a fra SV fremsatt av Mikkel Grüner (SV) fikk 11 stemmer (SV+MDG+R) og var dermed falt.

Innstillingens punkt 2a ble vedtatt med 56 stemmer (A+H+FrP+KrF+V+Sp).

Alternativt forslag til punkt 2e fra MDG fremsatt av Sondre L. Båtstrand (MDG) fikk 11 stemmer (SV+MDG+R) og var dermed falt.

Innstillingens punkt 2e ble vedtatt med 56 stemmer (A+H+FrP+KrF+V+Sp).

Alternativt forslag til punkt 2g fra MDG fikk 5 stemmer (MDG+Sp) og var dermed falt.

Alternativt forslag til punkt 2g fra R fremsatt av Torstein Dahle (R) fikk 8 stemmer (SV+R+Sp) og var dermed falt.

Alternativt forslag til punkt 2g fra SV fremsatt av Mikkel Grüner (SV) fikk 12 stemmer (SV+MDG+R+Sp) og var dermed falt.

Innstillingens punkt 2g ble vedtatt med 55 stemmer (A+H+FrP+KrF+V).

Alternativt forslag til punkt 2h fra MDG fremsatt av Sondre L. Båtstrand (MDG) fikk 12 stemmer (SV+MDG+R+Sp) og var dermed falt.

Innstillingens punkt 2h ble vedtatt med 55 stemmer (A+H+FrP+KrF+V).

Alternativt forslag til punkt 2o fra SV og R fremsatt av Torstein Dahle (R) fikk 8 stemmer (SV+R+Sp) og var dermed falt.

Innstillingens punkt 2o ble vedtatt med 59 stemmer (A+H+FrP+KrF+MDG+V).

Alternativt forslag til punkt 2y fra R fremsatt av Torstein Dahle (R) fikk 8 stemmer (SV+R+Sp) og var dermed falt.

Innstillingens punkt 2y ble vedtatt med 59 stemmer (A+H+FrP+KrF+MDG+V).

Tilleggsforslag punkt 1 fra R fremsatt av Torstein Dahle (R) fikk 8 stemmer (SV+R+Sp) og var dermed falt.

Tilleggsforslag punkt 2 fra R fremsatt av Torstein Dahle (R) fikk 12 stemmer (SV+MDG+R+Sp) og var dermed falt.

Tilleggsforslag punkt 3 fra R fremsatt av Torstein Dahle (R) fikk 7 stemmer (SV+R) og var dermed falt.

Tilleggsforslag punkt a fra A, KrF og V fremsatt av Rune Bakervik (A) ble vedtatt med 46 stemmer (A+SV+KrF+MDG+V+R+Sp)

Tilleggsforslag punkt b og c fra A, KrF og V fremsatt av Rune Bakervik (A) ble vedtatt enstemmig.

Tilleggsforslag 1 og 2 fra Sp fremsatt av Ove Sverre Bjørdal (Sp) fikk 12 stemmer (SV+MDG+R+Sp) og var dermed falt.

Komite for fullmakter og politisk styringssystem behandlet saken i møtet 060916 sak 48-16 og avga følgende innstilling:

1. Bergen kommune vil på generell basis gi uttrykk for tilfredshet med at det er satt i gang et arbeid for å utarbeide en ny kommunelov. Et arbeid av det omfang som NOU 2016: 4 representerer, kan bidra til mange viktige diskusjoner knyttet til styring, oppfølging og utvikling av kommunens organisasjon og det kommunale selvstyret.
2. Lovutvalgets arbeid er omfattende og inneholder mange endringer/presiseringer. Bergen kommune vil spesielt peke på følgende i sin høringsuttalelse:
  - a) Bergen kommune ser det som positivt at kommuneloven i sin formålsparagraf eksplisitt tar inn en bestemmelse om det kommunale selvstyret.
  - b) Bergen kommune slutter seg til utvalgets anbefaling om at det i en ny kommunelov må tas inn bestemmelser som ivaretar kommunens rettslige handleevne, samtidig som kommunen på den annen side er innordnet i en enhetsstat. Denne tvetydigheten må balanseres i ny kommunelov
  - c) Bergen kommune slutter seg til at prinsippet vedr nærhet til oppgaveløsningen, prinsippet om forholdsmessighet som innebærer at nasjonale myndigheter ikke bør gripe inn overfor kommunesektoren i større grad enn nødvendig for å ivareta aktuelle nasjonale målsettinger samt finansieringsprinsippet - oppgaver som skal

løses på vegne av staten bør være fullfinansiert, tas inn i lovens bestemmelser for å regulere forholdet mellom stat og kommune.

- d) Bergen kommune vil anbefale at en negativ avgrensning av kommunens kompetanse, legges til grunn for arbeidet med utarbeidelse av formuleringer i ny kommunelov. Et slikt prinsipp vil stimulere det lokale selvstyret og åpne for at kommuner på en del områder kan velge ulike løsninger.
- e) Bergen kommune slutter seg til lovutvalgets prinsipielle vurdering av at det er det representative demokrati som skal utgjøre kjernen i ny kommunelov. Bystyret støtter ikke forslaget om å øke antall underskrifter for å fremme innbyggerinitiativ.
- f) Bergen kommune slutter seg til utvalgets forslag om at kommunens generelle informasjonsplikt også skal omfatte virksomhet som foregår i andre rettssubjekter enn kommunen, når slike rettssubjekter utfører oppgaver for kommunen.
- g) Bergen kommunes oppfatning og erfaring er at den parlamentariske styreformen legger til rette for økt folkevalgt styring av kommunen. For å realisere et slikt potensial må styreformen evalueres og videreutvikles basert på en tydeligere beskrivelse av styreformens innhold – herunder samspill mellom fag og politikk. Departementet bør benytte anledningen innføring av en ny kommunelov gir, til mer systematisk å utforske hvilke implikasjoner den parlamentariske styreformen har for å øke den folkevalgte styringen av kommunen.
- h) Bergen kommune vil fraråde at det innføres en bestemmelse om at innføring av den parlamentariske styreformen skal kreve 2/3 flertall i kommunestyret, mens en avvikling av en slik styreform kan gjøres med vanlig flertall. Her bør dagens lovgivning opprettholdes.
- i) Bergen kommune er positiv til en oppfølging av utvalgets forslag om at kommunerådet skal pålegges en plikt til å rapportere tilbake til kommunestyret om vedtak rådet har fattet.
- j) Bergen kommune slutter seg til utvalgets forslag om å lovfeste kommunestyrerepresentantenes rett til å fremsette private forslag i kommunestyret.
- k) Bergen kommune slutter seg til at dagens bestemmelser vedr utrednings- og kontorstøtte til opposisjonen videreføres i ny kommunelov
- l) Bergen kommune slutter seg til de generelle prinsipper for etablering og organisering av arbeidet i folkevalgte organ som utvalget trekker opp i sin utredning.
- m) Bergen kommune slutter seg til de generelle prinsipper for samhandlingen mellom folkevalgte organer og administrasjonen som trekkes opp i utredningen.
- n) Bergen kommune slutter seg til utvalgets anbefalinger hva angår lovfesting av forhold knyttet til oppnevning av styrerepresentanter i kommunale foretak.
- o) Bergen kommune vil anbefale at utvalgets forslag og vurderinger hva angår lovfesting av folkevalgtes innsyn i administrasjonens dokumenter legges til grunn i det videre lovarbeidet.
- p) Bergen kommune deler utvalgets vurdering av at det kan representere et demokratiproblem når en betydelig del av kommunens oppgaveløsning skjer i regi av organer som ikke er direkte underlagt kommunestyret.
- q) Bergen kommune slutter seg til lovutvalgets anbefalinger og nye bestemmelser om styrking av kommunestyrets ansvar for å etablere sentrale premisser for kommunens økonomiforvaltning.
- r) Bergen kommune slutter seg til lovutvalgets forslag til endringer i bestemmelser hva angår årsmelding mv.
- s) Bergen kommune er positiv til den foreslåtte endring i loven som gir en tydeligere kopling mellom kommuneplanen og økonomiplanen.

- t) Bergen kommune slutter seg utvalgets vurderinger hva gjelder avgivelse at et konsolidert regnskap for kommunens virksomhet.
- u) Bergen kommune slutter seg til lovutvalgets vurderinger hva angår lovfesting av internkontroll og de ulike hensynene som skal ivaretas gjennom et godt internkontrollarbeid.
- v) Bergen kommune slutter seg til utvalgets prinsipielle oppfatning av at dess bedre kommunens egen kontroll er, dess mindre behov er det for statlig tilsyn og kontroll og medfølgende rapportering. For å redusere unødvendig rapportering – som krever ressurser kommunen bedre kan anvende på andre områder – er det viktig at rapportering til statlige myndigheter reduseres som følge av økt egenkontroll i kommunene.
- w) Bergen kommune vil anbefale at departementet i det videre lovarbeid klargjør nærmere hvordan kontrollutvalgets sekretariat kan ha en uavhengig posisjon samtidig som sekretariatet fortsatt er en del av kommunens organisasjon.
- x) Bergen kommune slutter seg til utvalgets forslag om at det skal utarbeides en eierskapsmelding til kommunestyret minst en gang i valgperioden
- y) Bergen kommune vil anbefale at departementet i det videre lovarbeid med å utvikle bestemmelser for kommunens styring og kontroll med ekstern virksomhet og kommunens leverandører, vurderer nærmere hvordan oppfølging og kontroll på dette området i en parlamentarisk styreform, skal deles mellom kommunens internkontroll og revisor.
- z) Bergen kommune vil anbefale at det tas inn bestemmelser i kommuneloven som sikrer likebehandling mellom kommunens egen virksomhet og annen ekstern virksomhet på oppgaveområder hvor kommunen tillegges en tilsynsfunksjon.
- æ) Bergen kommune slutter seg til lovutvalgets anbefaling om at det ikke er behov for å endre hovedinnholdet i dagens bestemmelser hva angår lovlighetskontroll.

Byrådet innstiller til bystyret å fatte følgende vedtak:

1. Bergen kommune vil på generell basis gi uttrykk for tilfredshet med at det er satt i gang et arbeid for å utarbeide en ny kommunelov. Et arbeid av det omfang som NOU 2016: 4 representerer, kan bidra til mange viktige diskusjoner knyttet til styring, oppfølging og utvikling av kommunens organisasjon og det kommunale selvstyret.
2. Lovutvalgets arbeid er omfattende og inneholder mange endringer/presiseringer. Bergen kommune vil spesielt peke på følgende i sin høringsuttalelse:
  - a) Bergen kommune ser det som positivt at kommuneloven i sin formålsparagraf eksplisitt tar inn en bestemmelse om det kommunale selvstyret.
  - b) Bergen kommune slutter seg til utvalgets anbefaling om at det i en ny kommunelov må tas inn bestemmelser som ivaretar kommunens rettslige handleevne, samtidig som kommunen på den annen side er innordnet i en enhetsstat. Denne tvetydigheten må balanseres i ny kommunelov
  - c) Bergen kommune slutter seg til at prinsippet vedr nærhet til oppgaveløsningen, prinsippet om forholdsmessighet som innebærer at nasjonale myndigheter ikke bør gripe inn overfor kommunesektoren i større grad enn nødvendig for å ivareta aktuelle nasjonale målsettinger samt finansieringsprinsippet - oppgaver som skal løses på vegne av staten bør være fullfinansiert, tas inn i lovens bestemmelser for å regulere forholdet mellom stat og kommune.
  - d) Bergen kommune vil anbefale at en negativ avgrensning av kommunens kompetanse, legges til grunn for arbeidet med utarbeidelse av formuleringer i ny kommunelov. Et slikt prinsipp vil stimulere det lokale selvstyret og åpne for at kommuner på en del områder kan velge ulike løsninger.

- e) Bergen kommune slutter seg til lovutvalgets prinsipielle vurdering av at det er det representative demokrati som skal utgjøre kjernen i ny kommunelov. Samtidig støttes forslaget om endringer i antall underskrifter for å fremme innbyggerforslag. En vil be departementet vurdere økt differensiering av krav om antall underskrifter basert på kommunestørrelse.
- f) Bergen kommune slutter seg til utvalgets forslag om at kommunens generelle informasjonsplikt også skal omfatte virksomhet som foregår i andre rettssubjekter enn kommunen, når slike rettssubjekter utfører oppgaver for kommunen.
- g) Bergen kommunes oppfatning og erfaring er at den parlamentariske styreformens legger til rette for økt folkevalgt styring av kommunen. For å realisere et slikt potensial må styreformens evalueres og videreutvikles basert på en tydeligere beskrivelse av styreformens innhold – herunder samspill mellom fag og politikk. Departementet bør benytte anledningen innføring av en ny kommunelov gir, til mer systematisk å utforske hvilke implikasjoner den parlamentariske styreformens har for å øke den folkevalgte styringen av kommunen.
- h) Bergen kommune vil fraråde at det innføres en bestemmelse om at innføring av den parlamentariske styreformens skal kreve 2/3 flertall i kommunestyret, mens en avvikling av en slik styreform kan gjøres med vanlig flertall. Her bør dagens lovgivning opprettholdes.
- i) Bergen kommune vil fraråde en oppfølging av utvalgets forslag om at kommunerådet skal pålegges en plikt til å rapportere tilbake til kommunestyret om vedtak rådet har fattet.
- j) Bergen kommune slutter seg til utvalgets forslag om å lovfeste kommunestyrerepresentantenes rett til å fremsette private forslag i kommunestyret.
- k) Bergen kommune slutter seg til at dagens bestemmelser vedr utrednings- og kontorstøtte til opposisjonen videreføres i ny kommunelov
- l) Bergen kommune slutter seg til de generelle prinsipper for etablering og organisering av arbeidet i folkevalgte organ som utvalget trekker opp i sin utredning.
- m) Bergen kommune slutter seg til de generelle prinsipper for samhandlingen mellom folkevalgte organer og administrasjonen som trekkes opp i utredningen.
- n) Bergen kommune slutter seg til utvalgets anbefalinger hva angår lovfesting av forhold knyttet til oppnevning av styrerepresentanter i kommunale foretak.
- o) Bergen kommune vil anbefale at utvalgets forslag og vurderinger hva angår lovfesting av folkevalgtes innsyn i administrasjonens dokumenter legges til grunn i det videre lovarbeidet.
- p) Bergen kommune deler utvalgets vurdering av at det kan representere et demokratiproblem når en betydelig del av kommunens oppgaveløsning skjer i regi av organer som ikke er direkte underlagt kommunestyret.
- q) Bergen kommune slutter seg til lovutvalgets anbefalinger og nye bestemmelser om styrking av kommunestyrets ansvar for å etablere sentrale premisser for kommunens økonomiforvaltning.
- r) Bergen kommune slutter seg til lovutvalgets forslag til endringer i bestemmelser hva angår årsmelding mv.
- s) Bergen kommune er positiv til den foreslåtte endring i loven som gir en tydeligere kopling mellom kommuneplanen og økonomiplanen.
- t) Bergen kommune slutter seg til utvalgets vurderinger hva gjelder avgivelse av et konsolidert regnskap for kommunens virksomhet.
- u) Bergen kommune slutter seg til lovutvalgets vurderinger hva angår lovfesting av internkontroll og de ulike hensynene som skal ivaretas gjennom et godt internkontrollarbeid.

- v) Bergen kommune slutter seg til utvalgets prinsipielle oppfatning av at dess bedre kommunens egen kontroll er, dess mindre behov er det for statlig tilsyn og kontroll og medfølgende rapportering. For å redusere unødvendig rapportering – som krever ressurser kommunen bedre kan anvende på andre områder – er det viktig at rapportering til statlige myndigheter reduseres som følge av økt egenkontroll i kommunene.
- w) Bergen kommune vil anbefale at departementet i det videre lovarbeid klargjør nærmere hvordan kontrollutvalgets sekretariat kan ha en uavhengig posisjon samtidig som sekretariatet fortsatt er en del av kommunens organisasjon.
- x) Bergen kommune slutter seg til utvalgets forslag om at det skal utarbeides en eierskapsmelding til kommunestyret minst en gang i valgperioden
- y) Bergen kommune vil anbefale at departementet i det videre lovarbeid med å utvikle bestemmelser for kommunens styring og kontroll med ekstern virksomhet og kommunens leverandører, vurderer nærmere hvordan oppfølging og kontroll på dette området i en parlamentarisk styreform, skal deles mellom kommunens internkontroll og revisor.
- z) Bergen kommune vil anbefale at det tas inn bestemmelser i kommuneloven som sikrer likebehandling mellom kommunens egen virksomhet og annen ekstern virksomhet på oppgaveområder hvor kommunen tillegges en tilsynsfunksjon.
- æ) Bergen kommune slutter seg til lovutvalgets anbefaling om at det ikke er behov for å endre hovedinnholdet i dagens bestemmelser hva angår lovlighetskontroll.